

STORTINGET

Innst. 543 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:241 S (2020–2021)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sigbjørn Gjelsvik, Bengt Fasteraune og Ole André Myhrvold om en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området og luftfartøyvernssenter på Kjeller

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for Stortinget for en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området.
2. Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for Stortinget for hvordan staten kan bidra til at de nasjonale kulturhistoriske verdiene på Kjeller blir ivaretatt.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Øystein Langholm Hansen, Kirsti Leirtrø, Sverre Myrli og Ingalill Olsen, fra Høyre, Solveig Sundbø Abrahamsen, Jonny Finstad, Nils Aage Jegstad og lederen Helge Orten, fra Fremskrittspartiet, Åshild Bruun-Gundersen, Bård Hoksrud og Tor André Johnsen, fra Senterpartiet, Bengt

Fasteraune og Siv Mossleth, fra Sosialistisk Venstreparti, Arne Nævra, og fra Venstre, Jon Gunnes, viser til representantforslaget, Dokument 8:241 S (2020–2021), og statsrådens uttalelse i brev av 26. april 2021.

Komiteen viser til at det i forbindelse med Stortingets behandling av ny langtidsplan for Forsvaret ble kjent at Forsvaret skal avvikle sin virksomhet på Kjeller flyplass i løpet av 2023. Det ble her vedtatt å be regjeringen legge frem en plan for Stortinget for en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området, samt be regjeringen legge frem en plan for Stortinget for hvordan staten kan bidra til at de nasjonale kulturhistoriske verdiene på Kjeller blir ivaretatt.

Komiteen anser det som viktig at staten legger til rette for småflyaktiviteten på østlandsområdet, jf. småflystrategien fra 2017, før Kjeller flyplass avvikles i 2023. Komiteen forutsetter samtidig at de kulturhistoriske verdiene på Kjeller blir ivaretatt på en god måte.

Komiteen viser til svarbrev til komiteen av 26. april 2021 fra statsråd Knut Arild Hareide:

«Samferdselsdepartementet er i prosess med oppfølgingen av stortingsvedtaket fra 2017, som forslagsstillerne viser til (Innst. 405 S (2016–2017)). Departementet har bl.a. dialog med Forsvarsdepartementet som eier av Rygge flyplass, og med Eggemoen utvikling som eier av Eggemoen flyplass, om mulighetene for å avlaste Kjeller som småflyplass for Oslo-området. Etter planen skal Kjeller som ordinær allmennflyplass stenge ved utgangen av 2023, og departementet tar sikte på å ha en løsning klar i rimelig tid. Saken vil bli lagt frem for Stortinget».

Komiteen legger til grunn at regjeringen følger opp saken i tråd med svaret til komiteen.

Komiteen viser videre til at Kjeller flyplass er et svært verdifullt kulturmiljø, og at Riksantikvaren har varslet oppstart av fredningssak og er i dialog med kommune, grunneiere, fylkeskommune og andre interesser.

Komiteen er kjent med at kommunestyret i Lillestrøm kommune har vedtatt føringer som skal legges til grunn for den fremtidige utviklingen av flyplassområdet. Flyhistorien på Kjeller skal ifølge kommunen ivaretas som et levende kulturminne hvor det søkes etablert et luftfartøyvernssenter med lokaler til det flyhistoriske miljøet og en flystripe til bruk for veteranfly. Samtidig som Lillestrøm kommune, som reguleringsmyndighet for området, må ivareta samfunnsikkerheten og folkehelsen for den ønskede byutviklingen i området.

Komiteen noterer at det i svarbrevet fra statsråden til komiteen opplyses om at Riksantikvaren og kommunen har etablert et tett og konstruktivt samarbeid inn mot pågående planprosesser for Kjeller flyplass og at Riksantikvaren har informert om at de har vært opptatt av å samkjøre fredningsprosessen på Kjeller med kommunens pågående planprosess. Nytt politisk planvedtak i Lillestrøm kommune forventes i oktober 2021, og komiteen anser planvedtaket for å være av stor betydning for endelig utforming av fredningsforslaget og fremtidig disponering av arealet på Kjeller flyplass, og komiteen ser frem til endelig beslutning i denne saken.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, er fornøyd med at statsråd Knut Arild Hareide i svarbrev til komiteen av 26. april 2021 informerer om at regjeringen jobber aktivt med å følge opp stortingsvedtak om en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området, og forventer at saken blir lagt frem for Stortinget innen rimelig tid før flyplassen på Kjeller blir nedlagt.

Flertallet viser til at de kulturhistoriske verdiene på Kjeller er svært store, både hensyn til at det var landets første flyplass, Forsvaret og krigshistorien, og det faglige miljøet som er og har vært en viktig del av norsk luftfartshistorie. Flertallet er positive til at Riksantikvaren har igangsatt arbeidet med verneprosess, og at det er opprettet god dialog og samarbeid med Lillestrøm kommune i reguleringsprosesser. Flertallet viser også til lokalt initiativ og oppslutning om realisering av et luftfartøyvernssenter, og understreker at det påhviler staten et særskilt ansvar for å bidra til å ivareta denne viktige nasjonale kulturhistorien. Flertallet påpeker også at det vil være naturlig at framtidige vernede områder og bygningsmasse/installasjoner som nyttes til ivaretagelse av de kulturhistoriske verdiene på Kjeller, bli gjort tilgjengelig uten større kostnader for lokale initiativtakere/lokale myndigheter, samt at de museale for-

hold avklares med og mellom de berørte departementer. Flertallet ser frem til fremleggelsen av regjeringens plan for ivaretagelse av de nasjonale kulturhistoriske verdiene på Kjeller, jf. Stortingets vedtak om Forsvarets langtidsplan.

Et annet flertall, komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, er kjent med at det lokalt i Lillestrøm kommune er enighet om å bevare deler av dagens Kjeller flyplass som et luftfartøyvernssenter, og støtter ønsket om at det tilrettelegges for avgang/ankomst av fly tilpasset luftfartøysenteret. Ønsket om å ta vare på flyhistorien på Kjeller er noe dette flertallet støtter, og mener det er naturlig at staten bidrar i arbeidet med å sikre nasjonale historiske verdier.

Dette flertallet vil understreke at det er Lillestrøm kommune som er planmyndighet og må være førende for utviklingen av området. Det kommunale selvstyret er viktig, og dette flertallet understreker at det statlige bidraget skal være til støtte for utviklingen og planarbeidet som vedtas av Lillestrøm kommune.

Dette flertallet er opptatt av at luftarten i Norge skal ha gode vilkår, det inkluderer naturligvis også småflyvirksomhet. Hobby-rekreasjonsflygning engasjerer mange og er en ønsket aktivitet. Dette flertallet er tilfreds med at statsråd Knut Arild Hareide i sitt svarbrev til komiteen opplyser om at departementet er i arbeid med å følge opp regjeringens småflystrategi fra 2017. Dette flertallet forventer at småflyvirksomheten sikres gjennom dette oppfølgingsarbeidet og at nødvendig infrastruktur på Østlandet er på plass i god tid før Kjeller stenges som allmennflyplass i 2023.

Dette flertallet viser til at Kjeller i praksis har fungert som en hovedflyplass for småflyvirksomheten på Østlandet siden Fornebu ble nedlagt. Moss lufthavn Rygge har i tillegg til Kjeller vært en viktig flyplass for småfly. Når Kjeller stenges som allmennflyplass, er det naturlig at Rygge vurderes i arbeidet med å sikre vilkårene for småflyvirksomheten på Østlandet. Dette flertallet ønsker kommersiell flyvning tilbake til Rygge, og mener det må legges til rette for småflyvirksomhet slik at det kan bidra til bedre vilkår og mer aktivitet på Rygge som en helhet. Men dette må innrettes slik at det ikke legger hindringer for en gjenåpning av kommersiell flyvning ved flyplassen.

Et tredje flertall, komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Stortinget i 2016 vedtok en ny langtidsplan for Forsvaret, der det fremgikk at Forsvaret skal utvikle sin virksomhet på Kjeller flyplass i løpet av 2023. I proposisjonen (Prop. 151 S (2015–2016)) skrev departementet:

«Da Fornebu ble stengt for flyging i 1998, ble mye av småfly- og luftsportsaktiviteten i Oslo-området overført til Kjeller. Ved en nedleggelse av Kjeller som flyplass vil det bli behov for å finne alternativer for denne aktiviteten».

I forbindelse med behandlingen av representantforslag fra representanter fra Senterpartiet i juni 2017, jf. Innst. 405 S (2016–2017) og Dokument 8:120 S (2016–2017), sto en samlet komité bak følgende merknad:

«Komiteen vil på denne bakgrunn be regjeringen legge fram en sak om en permanent løsning for småflytrafikken i Oslo-området.»

I august samme år la regjeringen frem en strategi for småflyvirksomheten i Norge, der det blant annet ble slått fast at:

«tilgangen til landingsplasser er under press, særlig i det sentrale østlandsområdet.»

På oppdrag fra Samferdselsdepartementet leverte analysebyrået Oslo Economics en utredning for en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området. Rapporten peker på ulike løsninger, deriblant Rygge i Moss kommune og Eggemoen utenfor Hønefoss. Med hensyn til avstand fra hovedstaden og logistikk fremstår disse to flyplassene, sammen med Kjeller flyplass som senter for flygende veteranfly, som komponentene i en permanent løsning for småflytrafikken i Oslo-området. Samtidig må det også sees på hvordan andre småflyplasser i området nyttes som del av det totale småflytilbudet. Inntoget av elektrisk luftfart vil gjøre det enklere, mer miljøvennlig og rimeligere å fly og vil føre til at behovet for små flyplasser øker markant, slik som i Oslo-området.

Dette flertallet viser videre til at da Rygge sivile lufthavn AS (RSL) besluttet å avvikle sin aktivitet på Rygge fra november 2016, varslet de at selskapet ikke lenger kunne levere nødvendige flyplasstjenester til Forsvaret. Forsvaret måtte derfor ivareta egne operative minimumsbehov knyttet til fremtidig luftmilitær aktivitet på Rygge. Frem til dette tidspunktet hadde allmennflymiljøet relativt gode vilkår på flyplassen med hensyn til antall bevegelser og tilgang til oppstillingsplasser gjennom konsesjonsvilkårene gitt av Samferdselsdepartementet. I oktober 2016 fikk Forsvarsstaben i oppdrag fra Forsvarsdepartementet om å gå i dialog med allmennflymiljøet på Rygge med sikte på å legge til rette for fortsatt småflyvirksomhet på Rygge. Per mars 2021 er det imidlertid store begrensninger på dagens drift. For eksempel er ikke bruk av flyplassen utenfor tårnets åpningstider lov, i motsetning til hva gjelder de fleste lufthavnene i Avinors nettverk så vel som Forsvarets flyplass på Kjeller. I tillegg er det strenge restriksjoner for antall samtidige operasjoner på grunn av begrenset bemanning av lufttrafikkjetjenesten, og det er utfordrende å

bygge hangarer pga. kortsiktige leiekontrakter med Forsvarsbygg. På Eggemoen ved Hønefoss er det gjennom en årrekke investert og bygget infrastruktur hvor alt ligger til rette for en kombinert satsing på industriell utvikling og lett luftfart. Flyplassen fremstår som et godt alternativ til å overta for den trafikken som ikke lenger kan videreføres fra Kjeller, men det krever at staten kommer til en løsning med eier av flyplassen på Eggemoen.

Dette flertallet påpeker at Kjeller flyplass er Norges eldste flyplass, etablert i 1912, og en av verdens eldste fortsatt operative flyplasser. Kjeller har Nordens største samling av flygende veteranfly. Mye av Norges tidlige flyhistorie er knyttet til eller har funnet sted på Kjeller. I de første 20 årene av Norges flyhistorie var Kjeller landets eneste flyplass. I oktober 2018 undersøkte Riksantikvaren de kulturhistoriske verdiene ved flyplassen og foreslo å frede et utvalg bygninger, deler av rullebanen og andre installasjoner. På bakgrunn av innspill fra flere aktører, som tillegger rullebanen både en kulturhistorisk verdi og en fremtidig bruksverdi, samt egne befaringer og faglige vurderinger, besluttet Riksantikvaren i desember 2019 å justere omfanget i fredningssaken på Kjeller flyplass, der det foreslås at hele rullebanen vurderes for vern. For å bidra til å ivareta Kjellers forsvarshistoriske betydning for fremtiden og sikre et minimumsareal til ivaretagelsen av de flygende veteranflyene, mener dette flertallet et alternativ vil være at et gitt areal vederlagsfritt eller på rimelige vilkår ble overdratt til Lillestrøm kommune for dette formål. Et annet alternativ kan være at arealet overføres til Kulturdepartementet eller Forsvarsdepartementet selv, eventuelt til en stiftelse som kan ivareta tilsvarende formål. Instruks om avhending av statlig eiendom m.v. (avhendingsinstruks) slår fast at

«Dersom eiendommen er fredet eller verneverdig skal staten dra omsorg for eiendommen gjennom passende klausulering.»

I rapporten «Gjennomgang, avhending av overflødig forsvarseiendom 2002–2012» beskrives at

«Avhending av verneverdig eiendom, bygg og anlegg har mange steder ført til at kulturminner er gjort tilgjengelige for allmennheten, og ofte til kunnskaps- overføring og et stort lokalt engasjement.»

Det vises i rapporten blant annet til eksempler på at forsvarseiendom/arealer er overført til kommuner. En unik samling av flygende veteranfly finnes i dag på Kjeller flyplass, og det er et kompetent miljø der som jobber med flyene. Den kulturhistoriske verdien til Kjeller inkluderer også disse komponentene. Dette flertallet bemerker at for å ivareta dette trengs det noe mer enn kun fredning av bygninger og siktelinjer, som tradisjonelt gjøres for slike områder. Det er nødvendig å også

sørge for at disse flyene kan holdes i flyvedyktig stand og at en del av flystripa beholdes til dette formålet. Det er bredt politisk flertall i nye Lillestrøm kommune for å kombinere utvikling av Kjeller-området for framtida med å ta vare på flyhistorien på Kjeller.

Dette flertallet viser til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti i Lillestrøm kommune høsten 2019 utarbeidet en politisk plattform som legger rammene for kommunestyreperioden 2019–2023. I den politiske plattformen fremgår det at ambisjonen for etterbruk av Forsvarets område på Kjeller blant annet er å sikre tilstrekkelig areal for et fremtidig luftfartøyvern-senter, en flystripe for bruk til veteranfly og lokaler til det flyhistoriske miljøet.

På denne bakgrunn fremmer dette flertallet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak for Stortinget med en plan for en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak for Stortinget med en plan for hvordan staten kan bidra til

at de nasjonale kulturhistoriske verdiene på Kjeller blir ivaretatt.»

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I og II fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak for Stortinget med en plan for en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området.

II

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak for Stortinget med en plan for hvordan staten kan bidra til at de nasjonale kulturhistoriske verdiene på Kjeller blir ivaretatt.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 25. mai 2021

Helge Orten

leder

Jonny Finstad

ordfører

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
INS/imv

Vår ref
21/1108-2

Dato
26. april 2021

Representantforslag 241 S (2020-2021) fra stortingsrepresentantene Sigbjørn Gjelsvik, Bengt Fasteraune og Ole André Myhrvold om en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området og luftfartøyvernsenter på Kjeller

Jeg viser til brev av 19. april 2021 med anmodning om min vurdering av representantforslag 241 S (2020-2021) om å legge frem en plan for en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området (forslag nr. 1) og en plan for hvordan staten kan bidra til at de nasjonale kulturhistoriske verdiene på Kjeller blir ivaretatt (forslag nr. 2). Forslag nr. 2 er forelagt Forsvarsdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Kulturdepartementet, og min vurdering av forslaget er gitt på bakgrunn av innspill fra disse.

Forslag nr. 1

Småflystrategien fra 2017 slår fast at småflyvirksomhet er en ønsket aktivitet, og at tilgang til landingsplasser er en forutsetning for aktiviteten. Småflyaktivitet bidrar blant annet til utvikling innen den kommersielle luftfarten, for eksempel gjennom utvikling og testing av ny teknologi og gjennom rekruttering. Aktiviteten forutsetter i noen grad bruk av offentlig infrastruktur som typisk er dimensjonert for kommersiell luftfart, som har langt strengere sikkerhetskrav og andre økonomiske forutsetninger enn det småflyvirksomheten har. Dette gjelder blant annet kontrollert luftrom og flyplasser. Flyplasser er svært arealkrevende, og er et knapphetsgode, særlig i bynære områder. Det bør derfor søkes en løsning som tilrettelegger for alternativ bruk av tilgjengelig overskuddskapasitet av kommersiell eller statlig infrastruktur.

Samferdselsdepartementet er i prosess med oppfølgingen av stortingsvedtaket fra 2017, som forslagsstillerne viser til (Innst. 405 S (2016-2017)). Departementet har bl.a. dialog med Forsvarsdepartementet som eier av Rygge flyplass, og med Eggemoen utvikling som eier av Eggemoen flyplass, om mulighetene for å avlaste Kjeller som småflyplass for Oslo-området.

Etter planen skal Kjeller som ordinær allmennflyplass stenge ved utgangen av 2023, og departementet tar sikte på å ha en løsning klar i rimelig tid. Saken vil bli lagt frem for Stortinget.

Forslag nr. 2

Stortinget vedtok ved behandling av Innst. 62 S (2016-2017), jf. Prop. 151 S (2015-2016) *Kampkraft og bærekraft - Langtidsplan for forsvarssektoren* at Forsvarets leir på Kjeller med flyplass legges ned innen utgangen av 2023. Eiere av flyplassen er staten v/ Forsvarsdepartementet og Aspelin Ramm. Utenriks- og forsvarskomiteen uttalte i innstillingen at basen gir et betydelig potensial for verdiskaping for samfunnet, og at det er behov for byutvikling i området. Avvikling vil også kunne gi betydelige salgsinntekter for staten. Komiteen viste videre til at Kjeller var den første flyplassen i Norge. Flyplassen spilte også en viktig rolle under andre verdenskrig og ble utsatt for en rekke bombeangrep. Komiteen la til grunn at Kjellers forsvarshistoriske betydning ivaretas i samarbeid med daværende Skedsmo kommune.

Kjeller flyplass er et svært verdifullt kulturmiljø: Med sin kontinuerlige drift fra 1912 til i dag er det en av verdens eldste flyplasser, som viser utviklingen fra de første flyforsøkene til dagens høyteknologiske virksomhet. Riksantikvaren har derfor varslet oppstart av frednings sak, og er i dialog med kommune, grunneiere, fylkeskommune og andre interessenter.

Kommunestyret i Lillestrøm kommune vedtok i september 2020 føringer som skal legges til grunn for den fremtidige utviklingen av flyplassområdet. Flyhistorien på Kjeller skal ifølge kommunen ivaretas som et levende kulturminne. Det skal søkes å etablere et luftfartøyvernsenter med lokaler til det flyhistoriske miljøet og en flystripe til bruk for veteranfly, samtidig som man må ivareta samfunnssikkerheten og folkehelsen for den ønskede byutviklingen i området. Lillestrøm kommune er reguleringsmyndighet for området, og det er således viktig at alle ønsker for den videre utvikling av Kjeller ivaretas helhetlig lokalt. Samferdselsdepartementet har fått opplyst at Lillestrøm kommune har startet et arbeid for å belyse hvilke bidrag et luftfartøyvernsenter kan ha til byutviklingen, hvilke volumer med næring og bolig som kan kombineres med tilstrekkelig areal til luftfartøyvernsenter, tilstrekkelig areal til flystripe for veteranfly med tilhørende sikkerhetssoner, samt økonomien knyttet til etablering og drift av luftfartøyvernsenter – herunder blant annet muligheter for statlig bidrag, kommunalt bidrag og bidrag gjennom utbyggingsavtale.

Samferdselsdepartementet har fått opplyst at grunneierne har stilt seg kritiske til foreslått fredningsomfang. Et fremtidig luftfartøyvernsenter med en operativ rullebane gjennom området, med tilhørende inn- og utflyvningssoner, vil være arealkrevende og vil redusere både boligutviklingspotensialet for dette området og forsvarssektorens inntekter ved avhending av eiendommen. Tap av inntekter vil bety mindre mulighet til å styrke eksempelvis operativ evne i Forsvaret eller forbedring av tilstanden på sektorens eiendomsmasse. Avhending av eiendom vil bli gjort i henhold til avhendingsinstruksen. Kommunen må derfor basere seg på at de, om de er interessert og det ikke er andre statlige behov for

eiendommen, kan overta eiendom på Kjeller flyplass til takst. Om det ikke er kommunale behov, vil eiendom legges ut for salg.

Samferdselsdepartementet har fått opplyst at Riksantikvaren og kommunen har etablert et tett og konstruktivt samarbeid inn mot pågående planprosesser. Etter hva departementet erfarer har Riksantikvaren i dialog med kommunen også blitt gjort kjent med at det utarbeides alternative scenarier for veteranflymiljøets bruk av rullebanen. Det er laget ulike alternativer avhengig av hvilke flytyper som eventuelt skal fly på Kjeller, som igjen bestemmer hvor mye av rullebanen flymiljøet vil ha behov for. Samferdselsdepartementet har fått opplyst at Riksantikvarens forslag om å frede rullebanen i sin helhet har bakgrunn i den kulturhistoriske betydningen, men gir ingen føringer for framtidig bruk.

Når det gjelder bevaring av verneverdige historiske luftfartøy, så opplyser Kulturdepartementet at hovedregelen er at disse tas vare på i museer i ikke-flyvedyktig stand. Dette skjer i regi av en håndfull museer. Kulturdepartementet opplyser videre at det å sette historiske fly i operativ stand er meget kostbart og vil – innenfor tilgjengelige budsjetttrammer – kunne innebære at andre viktige kulturvernoppgaver vil måtte nedprioriteres. Å gjøre et gammelt fly flyvedyktig vil ofte innebære i ganske stort omfang å erstatte autentiske deler med nye elementer med den konsekvens at flyet får mindre verdi som historisk dokumentasjonsobjekt. I enkelte tilfeller er resultatet mer en replika enn en historisk gjenstand. I noen ytterst få tilfeller har de aktuelle objektene en så stor historisk betydning at det i et formidlingsperspektiv kan forsvares å bruke offentlige ressurser til delfinansiering for å holde et eksemplar i flyvedyktig stand.

Riksantikvaren har opplyst at utgangspunktet er at fredningen vil legge til rette for både bevaring og bruk og gi gode muligheter for en fleksibel utnyttelse av området. Videre oppfatter jeg at det også vil legges til rette for utbyggingsformål. Riksantikvaren har tro på at det vil kunne utarbeides gode løsninger basert på tett dialog mellom partene i saken i den videre prosessen. Når det gjelder fremtidig bruk av området som flyplass, er dette, slik Samferdselsdepartementet oppfatter, ikke en nødvendig forutsetning for fredningsaken. Departementet oppfatter at fredningen ikke kan bestemme bruken av området.

Riksantikvaren har informert om at den har vært opptatt av å samkjøre fredningsprosessen på Kjeller med kommunens pågående planprosess. Lillestrøm kommunes planlagte arealdisponeringer i området er en vesentlig faktor for fredningsforslaget. Det pågår kommunale planprosesser for området og Samferdselsdepartementets forståelse er at Riksantikvaren avventer kommunens beslutning om Kjellers fremtidige bruk, før fredningsforslaget ferdigstilles. Nytt politisk planvedtak i Lillestrøm kommune forventes, etter Riksantikvarens kjennskap, i oktober 2021. Dette planvedtaket vil være av stor betydning for endelig utforming av fredningsforslaget.

De kulturhistoriske verdiene på Kjeller tas ventelig best vare på gjennom dialog mellom kulturmiljømyndighetene og kommunen. Dette får et uttrykk i et mulig fredningsvedtak, men også i medvirkning i de kommunale arealplanleggingsprosessene. Ut ifra

Samferdselsdepartementets dialog med Klima- og Miljødepartementet synes dette arbeidet å være godt i gang allerede.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, reading "Knut Arild Hareide". The signature is written in a cursive style with a large initial 'K'.

Knut Arild Hareide